regentes:in eũ gentes ſperabãt. De⁹ ãt ſpei
repleat vos om̄i gaudio ⁊ pace in credendo
vt abundetis in ſpe ⁊ v̄tute ſpũſſancti. Cer/
tus ſum autem fratres mei : ⁊ ego ip̄e de vo=
bis:qm̄ ⁊ ipſi pleni eſtis dilectōe.repleti om/
ni ſcientia ita vt poſſitis alterutrũ monere.
C Audacius aũt ſcripſi vob fratres ex pte:tã
q̃z in memoriã vos reducens ꝓpter gratiam
q̄ data eſt mihi a deo vt ſim miniſter xp̄i ih̄u
in gentibus ſanctificans euangeliũ dei : vt fi
at oblatio gentiũ accepta ⁊ ſanctificata i ſpũ
ſancto. Habeo igiť gl̄am in xp̄o ieſu ad deũ.
Non em̄ audeo aliquid loq̄ eorũ que per me
nō efficit xp̄us in obedientiam gentium i v̄/
bo ⁊ factis in v̄tute ſignorũ ⁊ ꝓdigiorum in
v̄tute ſpũſſancti:ita vt ab hieruſalem per cir
cũitum vſq̧ ad illyricuz repleuerim euange
lium xp̄i. Sic aũt predicaui euãgelium hoc
nō vbi nomiatus eſt xp̄us ne ſup alienũ fun
damentum edificarem:ſed ſicut ſcriptuz eſt.
Eſaie.52. ¶ Quoniã q̄bus nō eſt annunciatũ de eo vi=
debunt ⁊ q̄ non audierunt de eo intelligent :
ꝓpter quod ⁊ impediebar plurimũ veire ad
vos ⁊ ꝓhibitus ſum vſq̧ adhuc. Nunc vo
vlterius locum nō habens in his regionib⁹
cupiditatem autez habens veniendi ad vos
ex multis iã precedentibus annis:cũ in hiſ=
paniam ꝓficiſci cepero:ſpero q̄ preteriēs vi
deam vos.⁊ a vobis deducar illuc,ſi vobis
D p̄mum ex parte fruitus fuero. Nunc igiť ꝓ=
ficiſcar i hieruſalem miſtrare ſanctl. Proba=
uerunt em̄ macedonia ⁊ achaia collatōez ali
quam facere in paupes ſanctorũ q̄ ſunt i hie
ruſalem. Placuit em̄ eis ⁊ debitores ſunt eo
rum. Nam ſi ſpũalium eoꝝ participes facti
ſunt gentiles: debent ⁊ in carnalibus miſtra
re eis. Hoc igiť cum conſummauero ⁊ aſſi/
gnauero eis fructum hunc:per vos proficí/
ſcar in hiſpaniam. Scio autem qm̄ veniēs
ad vos :in abundantia benedictōis xp̄i ve=
niaz. Obſecro ergo vos fratres per dominũ
noſtrũ ieſum chriſtuz ⁊ per charitatem ſan/
cti ſpũs vt adiuuetis me in oratōibus veſtrl
ꝓ me ad deũ. vt liberer ab ĩfidelibus q̄ ſunt
in iudea: ⁊ obſequij mei oblatio accepta fiat
in hieruſalem ſanctis. vt veniã ad vos i gau
dio ꝑ voluntatem dei vt refrigerer vobiſcũ.
Deus autem pacis ſit cum omnibus vobis
A Amen. XVI

Commendo aũt vobis pheben ſoro=
rem noſtram que eſt i miſterio eccle=
ſie que eſt cenchris vt eam ſuſcipiatl
in domino digne ſanctis ⁊ aſſiſtatis ei i quo
cunq̧ negocio veſtri indiguerit. Etem̄ ipſa
quoq̧ aſſiſtit multis.et michi ipſi. Salutate
priſcam ⁊ aquilã adiutores meos in xp̄o ie=
ſu:q̄ pro anima mea ſuas ceruices ſuppoſue=
runt:quibus non ſolum ego gratias ago : ſȝ
et cuncte eccleſie gentium. ⁊ domeſticam ec B
cleſiã eorum. Salutate ephenetum dilectũ
mihi:qui eſt p̄mitiuus eccleſie aſie in xp̄o ie=
ſu. Salutate mariam que multum laborauit
in vobis. Salutate andronicum ⁊ iuliam co
gnatos ⁊ concaptiuos meos q̄ ſunt nobiles
in apoſtolis : qui ⁊ ante me fuerunt in chri/
ſto ieſu. Salutate ampliatum dilectiſſimum
mihi in domino. Salutate vrbanum adiu/
torem noſtrum in chriſto ieſu : ⁊ ſtachin di/
lectum meum. Salutate appellen probum i
chriſto. Salutate eos qui ſunt ex ariſtoboli
domo. Salutate herodianem cognatuz me=
um. Salutate eos q̄ ſunt ex narciſci domo :
q̄ ſunt in domio. Salutate triphenam ⁊ tri/ C
phoſam:que laborant in dn̄o. Salutate ꝑ/
ſidam chariſſimã que multũ laborant i dn̄o
Salutate rufum electum in domio. ⁊ mr̄em
ei⁹ ⁊ meã. Salutate aſyneretum ⁊ phlegon=
tam hermen patrobam herman. ⁊ q̄ cuz eis
ſunt fr̄es. Salutate philologũ ⁊ iuliaz et ne/
reũ ⁊ ſororē eius ⁊ olympiadem: ⁊ oēs q̄ cuz
eis ſunt ſanctos. Salutate inuicez in oſculo
ſancto. Salutant vos omēs eccleſie xp̄i. Ro
go autē vos fratres vt obſeruetis eos q̄ diſ=
ſenſiones ⁊ offendicula preter doctrinã quã
vos didiciſtis faciunt :et declinate ab illis.
Huiuſcemodi em̄ chriſto domio noſtro non
ſeruiũt : ſed ſuo ventri : et ꝑ dulces ſmones
⁊ benedictōes ſeducũt corda innocentium.
Ueſtra em̄ obediētia in omni loco diuulga= D
ta eſt. Gaudeo igiť in vobis : ſed volo vos
ſapientes eſſe in bono :et ſimplices in malo.
Deus autē pacis conterat ſathanã ſub pedi
bus veſtris velociť. Gratia domĩ noſtri ih̄u
xp̄i vobiſcum. Salutat vos timotheus ad
iutor me⁹: ⁊ lucius ⁊ iaſon ⁊ ſoſipať cognati
mei. Saluto vos ego tertius q̄ ſcripſi epiſto
lam in domino. Salutat vos caius hoſpes
meus. ⁊ vniuerſe eccleſie. Salutat vos era=
ſtus archarius ciuitatl: ⁊ quartus frať. Gra
tia domĩ noſtri ieſu chriſti cum omĩbus vo
bis.amen. Ei autē q̄ potens eſt vos confir=
mare iuxta euangeliũ meum ⁊ p̄dicatōnem
ieſu chriſti ſm reuelatōem myſterij tempori
bus eternis taciti quod nũc patefactum eſt
ꝑ ſcripturas ꝓphetarũ ſm preceptũ eterni
dei ad obeditionez fidei i cunctl gentibus co
gniti ſoli ſapiēti deo ꝑ ieſum chriſtũ:cui ho=
nor ⁊ gl̄a in ſecula ſeculorũ. Amen.

Explicit epiſtola Pauli ad
Rhomanos. Incipit ꝓlogus
in ep̄l'am p̄mam ad Corinthios.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Epiſtola pͥma ad corinthios mlᷓtas cauſas diuiſaſq; cōplectit̃: Quarū partē relatōne fratrum cognouit apoſtolꝰ. Partē ipoꝝ corinthiorū ſunt lr̃is indicate. Nonnullas vero ꝑ officij ſui cura: aut ordinat aut emēdat: ⁊ varijs curatōibus medet̃. diuiſa infirmitate languentibꝰ. Nam apd̃ eos pͥmū curat̃ diſſenſionis vitiū. qd̃ mlᷓti pſeudo apl'orum vnitatem intulerūt ſcindentes eccl'e. vt ꝓprij nomis facerent ſectatores. qd̃ his exprobrat̃ verbis apoſtolꝰ. Hoc aūt dico qd̃ vnuſquiſq; veſtrū dicit. Ego quidē ſum pauli: ego autem apollo. ego vero cephe. ego autē chriſti. Et ob hoc qͥdem horū ſe dic̃ facere nominū mentionē vt mlᷓto magis erubeſcant id ſe facere ſub falſorū apl'orū nomibꝰ. qd̃ etiā ſi ſub pauli ⁊ petri fieret noīe. diſpliceret. Secūda cā eiꝰ inducit̃ q pat̃ne oblitꝰ reuerentie vxorem ſibi nō erubuit facere de nouerca. Quod facinus licet fornicatōꝫ appellauerit apl'us. tamē ita ꝯdēnauit vt in vltionem facti autorē talis opis diabolo iudicauerit deputandū impoſita iudiciorum ⁊ litium tertia qͥſtione. Quarto loco mr̃imoniorum iura tractant̃ his. Quinto loco virginitatis ꝯſiliū velut e vicino ꝯiungitur. Sexto loco de eſcarū licentia diſputat̃. Septio atq; octauo loco de attondēdo viris: ⁊ mulieribus velando capite: ac ſacramētoꝝ cōmunione ꝑcipit̃. Nono loco emulatio q diuiſitate donoruꝫ ſpūalium naſcebat̃ ſub exemplo mēbrorū ⁊ corpis caſtigat̃. Decimo reſurrectōnis ſpes multis ⁊ argumentis et rationibus approbat̃. Ultimo de colligēdis ad neceſſitatē ſanctorū nomie charitatis cura vel edificatio cultui imponit̃. Interſerunt̃ his pauca q aut (vt qͥbuſdam videt̃) pendent ex ſuperioribus: aut habent licet ꝓprias tamē paruulas actiones.

Explicit ꝓlogus. Incipit argumentum.

Corinthij ſunt achaici. ⁊ hi ſilr ab apl'o audierunt verbum veritatis. ⁊ ſubuerſi ſunt mlᷓtifarie a falſis apoſtol'. Quidaꝫ a philoſophie verboſa eloquentia: alij ſecta legis iudaice inducti ſunt. Hos reuocat apl's ad verā fidē ⁊ euangelicā ſapiaꝫ ſcribens eis ab epheſo ꝑ thimotheū diſcipulum ſuum.

Explicit argumentū. Incipit capitulatō epiſtole ad Corinthios. que. xvj. partit̃ capitulis.

I Laudat corinthios apl's. atq; ad con
cordiā hortat̃ illos qui dicunt ſe ba
ptizatos a diuerſis. ⁊ q deus ſtultā
fecerit ſapiētiā huius mundi.
Oſtendit apl's ſe apud corinthios non vſuꝫ II
fuiſſe excellentia ſecularis ſermonis. q vten-
dum eſt inter ꝑfectos qui poſſunt ea capere
vt ſunt homies ſpūales.
Remouet apl's errorem corinthiorum eo q III
aliquibꝰ miniſtris eccl'e nimis attribuebant.
⁊ dicit de edificatōne ſuꝑ lignū fenū: ⁊ ſtipu-
lam. ⁊ quō ſapīa mūdi ſtulticia eſt apd̃ deū.
Arguit apl'us iudiciū temeritatē de contem- IIII
ptu quorūdam miniſtrorum: ac inſiſtit eorū
correitioni.
Arguit apl'us fornicatōis vitiū ⁊ penaꝫ ad- V
iungit. Et radicem culpe reprehēdit cuꝫ ne-
gligentia correctionis.
Arguit apl'us corinthios de iudicibꝰ coram VI
qͥbus litigabant. ac cauſis quas inter ſe ha-
bebant. ⁊ reuertit̃ ad fornicatōnis vitiū re-
darguendum.
Inſtruit corinthios mr̃imoniū ꝯtrahentes VII
ac deinde mr̃imoniū ꝓ meliori bono fugien-
tes. ſiue in cōtinētia virginali ſiue viduali.
Apl's oſtendit ſciam non valere niſi ſꝫm cha VIII
ritatem ſit ordinata: ac oſtendit veritatē de
eſcis idolaticis: deinde arguit ſcandalizan-
tium temeritattem.
Inducit apl's corinthios ad virtutis ꝑfectōꝫ IX
ſui exemplo. atq; currentiū in ſtadio.
Reprobat apl's ꝑticipantes ex idol': ⁊ docet X
quō eſt vtendū immolādis ipīs idol'.
Apl's reprobat errores corinthiorū circa ce- XI
lebritatem ſacramēti eucharistie qͥtum ad
habitum ⁊ conuictū. ac deinde ponit eucha
riſtie dignitatem ac ritū cōuenientem.
Cōmendat apl's gratiā dei in generali decla XII
rando ꝯditionē gr̃e gratis date cōparando
corpus eccl'e ad corpus nature.
Recōmendat apl'us charitatis excellentiaꝫ XIII
vtilitatem ⁊ ſtablitatem.
Eminentiā oſtendit ꝓphetie ſupra donum XIIII
linguarū. ⁊ quō ſit vtendū vtroq; dono.
Tractat apoſtolus de gr̃a reſurrectōis pre- XV
mittēdo cōmendatōeꝫ doctrine euangelice.
Docet apl'us quomō ꝯuerſandū eſt cum ex- XVI
traneis ⁊ vicinis. ac in fine ep'le annectit ſa-
lutationem.

Explicicit Regiſtrum. Incipit epiſtola Pauli ad Corinthios pͥma

Capitulum. I

Paulus voca a

tus apoſtolus Ieſu xp̄i per voluntatem dei ⁊ ſoſthenes frater eccleſie dei: que eſt Corinthi: Sanctificatis in

chriſto ieſu vocatis ſanctis: cum omnibꝰ qui
inuocāt nomen domi noſtri ieſu chriſti i om
ni loco ipſorū ⁊ noſtro. Gratia vob̄ ⁊ pax
a deo patre noſtro: et domino Jeſu chriſto.
B Gratias ago deo meo ſemper pro vobis in
gratia dei que data eſt vobis in chriſto ieſu
quia in omnibꝰ diuites facti eſtis in illo i oī
verbo ⁊ in omni ſciētia: ſicut teſtimoniū xp̄i
confirmatū eſt in vobis ita vt nihil vob̄ de-
ſit in vlla gratia: expectantibus reuelatōem
domi noſtri Jeſu chriſti qui ⁊ confirmabit
vos vſq; in finem ſine crimine: in die aduen
tus domi noſtri ieſu chriſti. Fidelis deꝰ per
quē vocati eſtis in ſocietatem filij eius Jeſu
chriſti domi noſtri. Obſecro āt vos fratres
ꝑ nomen domi noſtri ieſu chriſti: vt idipſū
dicatis omēs: ⁊ nō ſint i vobis ſciſmata. Si
tis aūt ꝑfecti in eodem ſenſu. ⁊ in eadem ſciē
tia. Significatum eſt em̄ mihi de vobis fra-
tres mei ab his qui ſunt cloes: q2 cōtētiones
ſunt int̄ vos. Hoc aūt dico: q̄d vnꝰ q̄ſq; vr̄m
dic̄. Ego q̄dē ſum pauli ego aūt apollo ego
C vo cephe: ego autē chriſti. Diuiſus eſt chri-
ſtus? Nunq̄d paulus crucifixus eſt pro vo-
bis? aut in nomie pauli baptizati eſtis? Gra
tias ago deo meo q̄ neminem veſtrū bapti
zaui: niſi cryſpum ⁊ caium: ne quis dicat q̄
in nomie meo baptizati eſtis. Baptizaui au
tem ⁊ ſtephanę domū: ceterū neſcio ſi quem
aliū veſtrū baptizauerim. Non em̄ miſit me
chriſtus baptizare ſed euangelizare: non in
ſapiētia verbi: vt nō euacuet̄ crux xp̄i. Uer
bum em̄ crucis pereuntibꝰ q̄dē ſtulticia eſt:
his autē qui ſalui fiūt. id eſt nobis dei ꝟtus
eſt. Scriptū eſt em̄. Perdam ſapientiā ſapi
entium. ⁊ prudentiā prudentiū reprobabo
Ubi ſapiens. vbi ſcriba. vbi inquiſitor huiꝰ
ſeculi? Nonne ſtultā fecit deus ſapientiam
D huius mūdi? Nam q2 in dei ſapiētia nō co-
gnouit mūdus ꝑ ſapiētiā deū: placuit deo
ꝑ ſtulticiā p̄dicatōnis ſaluos facere creden-
tes. Quoniā ⁊ iudei ſigna petūt: ⁊ greci ſa
pientiā querunt. Nos autē p̄dicamus chri-
ſtum crucifixū: iudeis q̄dem ſcandalū: genti
bus aūt ſtulticiā: ipis aūt vocatis iudeis at
q; grecis chriſtū dei ꝟtutem ⁊ dei ſapiētiā
Quia quod ſtultū eſt dei ſapiētius eſt hoi-
bus: ⁊ quod infirmū eſt dei: fortius eſt hoi-
bus. Uidete enim vocationem veſtram fra-
tres. quia non multi ſapientes ſ̄m carnem.
non multi potentes. non multi nobiles: ſed
que ſtulta ſunt mundi elegit deus: vt confū-
dat ſapientes. ⁊ infirma mundi elegit deus:
vt confundat fortia: ⁊ ignobilia mundi ⁊ cō-
temptibilia elegit deus ⁊ ea que non ſunt: vt
ea que ſunt deſtrueret; vt nō gloriēt oīs ca-
ro in conſpectu eius. Ex ipſo autē vos eſtis
in chriſto ieſu: qui factus eſt nobis ſapiētia
⁊ iuſticia ⁊ ſanctificatio ⁊ redemptio: vt quē
admodū ſcriptū eſt ¶ qui gloriat̄ in domino 2. Cor. 10. d.
glorietur. II Hiere. 9.

A Et ego cū veniſſem ad vos fratres
veni nō in ſublimitate ſermonis aut
ſapientie annūcians vobis teſtimo-
nium chriſti. Non em̄ iudicaui me ſcire ali-
quid inter vos niſi ieſum chriſtū ⁊ hūc cru
cifixum. Et ego in infirmitate ⁊ timore ⁊ tre-
more multo fui apud vos ⁊ ſermo meꝰ et p̄-
dicatio mea non in ꝑſuaſibilibus humane
ſapientie verbis. ſed in oſtēſione ſpiritus et
virtutis: vt fides veſtra non ſit in ſapientia
hominū: ſed in virtute dei. Sapientiā autē
loquimur inter ꝑfectos. Sapientiā ꝟo nō
huius ſeculi neq; p̄ncipū huius ſeculi qui
deſtruunt̄: ſed loquimur dei ſapientiam in
myſterio que abſcōdita eſt: quam p̄deſtina-
uit deus ante ſecula in gloriā noſtram quā
nemo p̄ncipum huius ſeculi cognouit. Si
em̄ cognouiſſent nunq̄ dominū glorie cru- Eſaie. 64.
cifixiſſent. Sicut ſcriptū eſt ¶ q̄ oculus non
vidit nec auris audiuit nec in cor hoīs aſcen
dit que p̄parauit deus his q̄ diligunt illum
Nobis autē reuelauit deus ꝑ ſpūm ſuum.
Spiritus em̄ omnia ſcrutat̄: etiam ꝓfunda
dei. Quis em̄ ſcit hominū que ſunt homis.
niſi ſpiritus homis qui in ipō eſt. Ita ⁊ que
dei ſunt nemo cognouit niſi ſpūs dei. Nos C
autem non ſpūm huius mundi accepimus.
ſed ſpiritū qui ex deo eſt: vt ſciamus que a
deo donata ſunt nobis que ⁊ loquimur non
in doctis humane ſapiētie verbis: ſed in do-
ctrina ſpūs: ſpūalibus ſpūalia comparātes
Animalis autē homo nō ꝑcipit ea que ſunt
ſpūs dei. Stulticia em̄ eſt illi: ⁊ nō poteſt in
telligere quia ſpūaliter examinat̄. Spūalis
autem iudicat omia. ⁊ ipe a nemine iudicat̄ Rho. 11. d.
ſicut ſcriptū eſt ¶ Quis em̄ cognouit ſenſum
domi? aut q̄s inſtruxit eū? Nos aūt ſenſum
chriſti habemus. III

A Et ego fratres non potui vob̄ loq̄
quaſi ſpiritualibus: ſed quaſi carna
libus. Tāq; paruulis in chriſto lac
vobis potū dedi non eſcam. Nondū em̄ po
teratis: ſed nec nunc q̄dem poteſtis. Adhuc
enim carnales eſtis. Cum em̄ ſit int̄ vos ze
lus ⁊ cōtentio: nōne carnales eſtis ⁊ ſ̄m ho-
minē ambulatis? Cum em̄ quis dicat: ego q̄
dem ſum pauli. alius aūt ego apollo: nonne
homies eſtis? Quid igit̄ eſt apollo? Quid
ꝟo paulus? Miniſtri eiꝰ cui credidiſtis. Et
B vnicuiq; ſicut dn̄s dedit. Ego plātaui apollo
rigauit: ſ3 deꝰ [illegible] incrementū dedit. Itaq;

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

neqꝫ qui plantat eſt aliquid:neqꝫ qui rigat ſꝫ
qui incremẽtũ dat deus. Qui plãtat autem
⁊ qui rigat vnuꝫ ſunt. Unuſq̃ſqꝫ autẽ ꝓpriã
mercedẽ accipiet ſꝫm ſuũ laborẽ. Dei em̃ ſu-
mus adiutores. Dei agricultura eſtis: Dei
edificatio eſtis. Sꝫm gratiã dei q̃ data ẽ mi/
hi: vt ſapiens architectus fundamentuꝫ po
ſui: alius autẽ ſupedificat. Unuſq̃ſqꝫ autem
2. Thi. 2. c. videat quõ ſupedificet ¶ Fundamenum em̃
C alius nemo põt ponere preter id qd̃ poſituꝫ
eſt qd̃ ẽ chriſtꝰ ieſus. Si q̃s aũt ſupedificat
ſupra fundamentũ hoc aurũ argentum lapi
des ꝑcioſos, ligna, fenũ, ſtipulã. vniuſcuiuſ
qꝫ opus manifeſtum erit. Dies em̃ domĩ de
clarabit. q2 in igne reuelabit̃ ⁊ vniuſcuiuſqꝫ
opus quale ſit. ignis ꝓbabit. Si cuius opuſ
mãſerit. qd̃ ſupedificauit: mercedẽ accipiet.
Si cuius opus arſerit: detrimentũ patietur
2. Cor. 5. d. ipſe aũt ſaluus erit. ſic tñ quaſi ꝑ igneꝫ ¶ Ne-
Col. 2. d. ſcitis q2 tẽplum dei eſtis: ⁊ ſpũs dei habitat
in vobis? Si q̃s autẽ templũ dei violauerit
diſꝑdet illũ deus. Templũ em̃ dei ſanctũ eſt
D quod eſtis vos. Nemo vos ſeducat. Si q̃s
videt̃ inter vos ſapiens eſſe in h̃ ſeculo: ſtul-
Rho. 1. c. tus fiat vt ſit ſapiens ¶ Sapientia em̃ huius
mũdi ſtulticia eſt apud deũ. Scriptũ eſt em̃
Job. 5. ¶ Comꝑhẽdam ſapiẽtes in aſtutia eorũ. Et
iterũ. Dñs nouit cogitatões ſapientiũ. qm̃
vane ſunt. Nemo itaqꝫ glorieẗ in hominibus
Omĩa em̃ veſtra ſunt ſiue paulus ſiue apol/
lo ſiue cephas ſiue mũdꝰ ſiue vita ſiue mors
A ſiue ꝑſentia ſiue futura. Oĩa em̃ veſtra ſunt
vos aũt chriſti: chriſtus autẽ dei. IIII
1. Thi. 3. c. ¶ Sic nos exiſtimet hõ vt miniſtros
2. Cor. 6. a. xp̄i: ⁊ diſpenſatores miniſteriorum
et. 11. c. dei. Hic iam querit̃ inter diſpenſa/
Eph. 3. a. tores: vt fidelis quis inueniat̃. Mihi autẽ
ꝓ minimo eſt vt a vobis iudicer: aut ab hu-
mano die. Sed neqꝫ meipſuꝫ iudico. Nihil
em̃ mihi conſcius ſum: ſed non in hoc iuſtifi-
catus ſum. Qui aũt iudicat me: dñs eſt. Ita
qꝫ nolite añ tp̄s iudicare: quoadusqꝫ veniat
dñs q̃ ⁊ illuminabit abſcõdita tenebrarũ. et
manifeſtabit ꝯſilia cordiuꝫ: ⁊ tunc laus erit
B vnicuiqꝫ a deo. Hec aũt fratres tranſfigura
ui in me: ⁊ apollo ꝓpter vos: vt in vobis di
ſcatis: ne ſupra q̃ꝫ ſcriptum eſt vnus aduer-
ſus alterũ infleẗ pro alio. Quis em̃ te diſcer
nit? Quid aũt habes quod nõ accepiſti? Si
autẽ accepiſti: quid gloriaris q̃ſi nõ accepe-
ris? Jam ſaturati eſtis: iam diuites facti eſtis
Sine nobis regnatis. Et vtinã regnetis. vt ⁊
nos vobiſcũ regnemꝰ. Puto em̃ qꝫ deꝰ nos
apoſtolos nouiſſimos oſtendit tanq̃ꝫ morti
deſtinatos: quia ſpectaculuꝫ facti ſumꝰ mũ-
C do ⁊ angelis ⁊ hominibus. Nos ſtulti ꝓpter

xp̄m. vos autẽ prudẽtes in chriſto. Nos in
firmi. vos aũt fortes. Uos nobiles: nos aũt
ignobiles. vſqꝫ in hanc horam ⁊ eſurimus ⁊
ſitimꝰ ⁊ nudi ſumus: ⁊ colaphis cedimur: et
inſtabiles ſumus: ⁊ laboramꝰ operãtes ma-
nibus noſtris. Maledicimur. ⁊ bñdicimꝰ.
Perſecutõeꝫ patimur ⁊ ſuſtinemꝰ Blaſphe
mamur ⁊ obſecramꝰ. Tanq̃ꝫ purgamẽta hu
ius mũdi facti ſumus oĩm peripſima vſqꝫ ad
huc. Nõ vt confundã vos hec ſcribo: ſed vt
filios meos chariſſimos moneo. Nam ſi de-
cem milia pedagogorũ habeatis in xp̄o. ſed
nõ multos patres. Naꝫ in chriſto ihũ ꝑ euã D
gelium ego vos genui ¶ Rogo ğ vos imita- Eph. 5. a.
tores mei eſtote ſicut ⁊ ego chriſti. Ideo mi Phil. 3. d.
ſi ad vos timotheũ qui eſt filius meꝰ chariſ-
ſimus ⁊ fidelis in domĩo: q̃ vos cõmonefaci
at vias meas que ſunt in chriſto Jeſu: ſicut
vbiqꝫ in omni eccl̃a doceo. Tanq̃ꝫ non ven
turus ſim ad vos: ſic inflati ſunt quidam.
Ueniam autẽ ad vos cito ſi dñs voluerit et
cognoſcam nõ ſermonẽ eorũ qui inflati ſunt
ſed virtutẽ. Non em̃ in ſermone eſt regnum
dei ſed in ꝟtute. Quid vultis? in ꝟga veniã
ad vos: an in charitate et ſpiritu manſuetu-
dinis. V
OMnino audit̃ inter vos fornicatio A
⁊ talis fornicatio qualis nec int̃ gen
tes: ita vt vxorẽ patris ſui aliquis habeat.
Et vos inflati eſtis: ⁊ nõ magis luctũ habu
iſtis: vt tollat̃ de medio veſtrũ q̃ hoc opꝰ fe
cit. Ego q̃dem abſens corpore preſens autẽ B
ſpũ: iam iudicaui vt ꝑſens eũ q̃ ſic operatus
eſt in nomĩe domini noſtri ieſu chriſti: ꝯgre-
gatis vobis ⁊ meo ſpũ cum ꝟtute domĩ ihũ
tradere huiuſmõi hoĩem ſathane in interitũ
carnis. vt ſpũs ſaluus ſit in die dñi nr̃i Jhũ Gal. 5. b.
xp̄i. Nõ eſt bona gloriatio veſtra ¶ Neſcitis
q2 modicuꝫ fermentũ totã maſſaꝫ corrũpit? C
Expurgate vetus fermentum: vt ſitis noua
cõſperſio ſicut eſtis azymi. Etem̃ paſca nr̃m
immolatꝰ eſt chriſtus. Itaqꝫ epulemur: non
in fermẽto veteri: neqꝫ in fermento malicie ⁊
nequitie: ſed in azymis ſinceritatis et verita D
tis. Scripſi vobis in ep̄la: ne cõmiſceamini
fornicarijs. Non vtiqꝫ fornicarijs huiꝰ mũ/
di. aut auaris aut rapacibus. aut idol̃ ſuiẽ-
tibus. alioq̃n debueratis de hoc mundo ex-
iſſe. Nunc autẽ ſcripſi vob̃ nõ cõmiſceri. Si
is qui frat̃ nominat̃ inter vos eſt fornicator.
aut auarus. aut idol̃ ſuiẽs. aut maledicꝰ aut
ebrioſus. aut rapax. cũ hmõi nec cibuꝫ ſume
re. Quid em̃ mihi de his q̃ foris ſunt iudica
re? Nonne de his q̃ intus ſunt vos iudicatis.
Nam eos qui foris ſũt deus iudicabit. Au/
ferte malum ex vobiſipſis. VI

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

A Audet aliqs veſtrũ habẽs negociũ
aduerſus alteꝝ iudicari apud iniqs
⁊ nõ apud ſanctos? An neſcitis quo
niã ſancti de hoc mũdo iudicabũt? Et ſi in vo
bis iudicabit mũdus: indigni eſtis q̃ de mi
B nimis iudicetis? Neſcitis qm̃ angelos iudi
cabimꝰ: q̃tomagis ſecularia? Secularia igi
tur iudicia ſi habueritis: ↄtẽptibiles q̃ ſunt
in eccl̃ia illos ↄſtituite ad iudicandũ. Ad ve
recũdiã veſtrã dico. Sic nõ ẽ inter vos ſapi
ens quiſq̃ q̃ poſſit iudicare inter fratrẽ ſuuz
ſʒ frater cũ fratre iudicio ↄtẽdit: ⁊ hoc apud in
fideles. Jã quidẽ oĩno delictũ eſt in vob: q̃
iudicia habetis iter vos. Quare nõ magis in
iuriã accipitis? Quare nõ magis fraudẽ pati
C mini? Sʒ vos magis iniuriã facitis ⁊ frauda
tis ⁊ hoc fratribꝰ An neſcitis q̃ iniq̃ regnũ dei
nõ poſſidebũt? Nolite errare neq̃ fornicari
neq̃ idolis ſuiẽtes: neq̃ adulteri: neq̃ mol
les: neq̃ maſculoꝝ ↄcubitores: neq̃ fures:
neq̃ auari: neq̃ ebrioſi: neq̃ maledici: neq̃
rapaces regnũ dei poſſidebũt. Et hec aliqñ
quidẽ fuiſtis: ſʒ abluti eſtis: ſʒ ſanctificati eſtis
ſʒ iuſtificati eſtis: in noĩe dñi nr̃i ieſu chriſti
⁊ in ſpiritu dei nr̃i. Oĩa mihi licent: ſed non
oĩa expediunt. Oĩa mihi licent: ſʒ ego ſub
nullius redigar poteſtate. Eſca vẽtri: ⁊ ven
ter eſcis: deus aũt ⁊ hũc ⁊ hãc deſtruet. Cor
pus aũt non fornicationi: ſʒ dño: ⁊ dñs cor
D pori. Deus vero ⁊ dñm ſuſcitauit: ⁊ nos ſuſci
tabit per vtutem ſuam. Neſcitis qm̃ corpo
ra veſtra mẽbra ſunt chriſti. Tollens ergo
membra chriſti: faciam membra meretricis.
Abſit? An neſcitis: qm̃ qui adheret meretri
Gen.2. ci: vnũ corpus efficit ¶ Erũt em̃ inq̃t duo in
Eph.5.d. carne vna. Qui autẽ adheret dño: vnꝰ ſpũs
Mat.19.b. eſt. Fugite fornicationẽ Omne em̃ peccatũ
Mar.10.a. quodcũq̃ fecerit hõ: extra corpus eſt: q̃ au
S.3.c. 2.Cor.6.d. tem fornicat in corpꝰ ſuũ peccat ¶ An neſcitis
quoniã mẽbra veſtra templũ ſunt ſpũſſancti
qui in vobis ẽ quẽ habetis a deo: ⁊ nõ eſtis
J.7.c. veſtri ¶ Empti em̃ eſtis p̃cio magno: glorifi
1.Pe.1.d. cate ⁊ portate deũ in corpe vr̃o. VII
A De quibꝰ aũt ſcripſiſtis mihi: bonũ
eſt homini mulierẽ nõ tãgere. Pro
pter fornicationẽ aũt vnuſquiſq̃ ſu
am vxorẽ habeat: ⁊ vnaq̃q̃ ſuuz virũ habe
at. Vxori vir debitũ reddat: ſimiliter aũt et
vxor viro. Mulier ſui corporis poteſtatez
nõ habet: ſʒ vir: ſimiliter aũt ⁊ vir ſui corpo
ris ptãtem nõ habet: ſʒ mulier. Nolite frau
dare inuicẽ niſi forte ex cõſenſu ad tempꝰ vt
vacetis oratiõi: ⁊ iteꝝ reuertimini in idipſũ
ne temptet vos ſathanas ꝓpter incõtinẽtiã
veſtrã. Hoc aũt dico ſm̃ indulgentiã: ⁊ nõ
ſm̃ imperiũ. Volo aũt oẽs vos homies eſſe

ſicut meipm̃. Sed vnuſquiſq̃ ꝓpriũ donũ
habet ex deo: alius quidẽ ſic: alius vero ſic.
Dico aũt nõ nuptis ⁊ viduis: bonũ eſt illis B
ſi ſic pmãſerint ſicut ⁊ ego. Q̃ ſi nõ ſe ↄtinẽt
nubant. Melius eſt em̃ nubere q̃ vri. His
autem qui matrimonio iũcti ſunt p̃cipio nõ
ego ſʒ dñs: vxorẽ a viro non diſcedere. Q̃ ſi
diſceſſerit: manere innuptã: aut viro ſuo re
cõciliari. Et vir vxorem nõ dimittat. Nam
ceteris dico ego nõ dñs. Si quis frater vxo
rem habet infidelem: ⁊ hec ↄſentit habitare
cũ illo: nõ dimittat illã. Et ſi q̃ mulier fidelis
habet virũ infidelem: ⁊ hic ↄſentit habitare
cũ illa: nõ dimittat virum. Sanctificatus ẽ
em̃ vir infidelis p mulierẽ fidelẽ: ⁊ ſanctifi
cata ẽ mulier infidelis p virũ fidelẽ. Alioqñ
filij veſtri immũdi eſſent: nũc aũt ſancti ſunt.
Q̃ ſi infidelis diſcedit: diſcedat. Nõ em̃ ſer
uituti ſubiectꝰ eſt frater vel ſoror i eiuſmodi
In pace aũt vocauit vos deus. Unde eniz
ſcis mulier ſi virum ſaluũ facies? Aut vnde
ſcis vir ſi mulierẽ ſaluã facies? Niſi vnicui
q̃ ſicut diuiſit dñs. Unũquẽq̃ ſic vocauit
deus ita ambulet: ⁊ ſicut in omnibꝰ eccleſijs
doceo. Circũciſus aliquis vocatꝰ eſt: nõ ad C
ducat p̃putium. In p̃putio aliquis vocatꝰ
eſt: nõ circũcidatur. Circũciſio nihil ẽ: ⁊ pre
putiũ nihil eſt: ſed obſeruatio mãdatoꝝ dei
¶ Unuſquiſq̃ in qua vocatiõe vocatus eſt: Eph.4.a.
in ea pmaneat. Seruus vocatus es: non ſit
tibi cure. Sʒ ⁊ ſi potes fieri liber: magis vte
re. Qui em̃ in dño vocatus eſt ſeruus: liber
tus eſt dñi. Similiter qui liber vocatus eſt:
ſeruus ẽ chriſti ¶ Precio empti eſtis: nolite S.6.d.
fieri ſerui hoim̃. Unuſquiſq̃ ẽ in quo voca 1.Pe.1.d.
tus eſt frater in hoc pmaneat apud deum. De
virginibꝰ autem p̃ceptũ dñi nõ habeo: con
ſilium aũt do tanq̃ miſericordiã cõſecutus
a deo vt ſim fidelis. Exiſtimo em̃ hoc bonũ
eſſe ꝓpter inſtantẽ neceſſitatem: qm̃ bonum
ẽ homini ſic eſſe. Alligatꝰ es vxori: noli q̃re
re ſolutionem. Solutꝰ es ab vxore: noli q̃re
re vxorem. Si aũt acceperis vxorẽ non pec
caſti: ⁊ ſi nupſerit virgo non peccauit. Tri
bulationẽ tñ carnis habebũt huiõi. Ego au
tem vob parco. Hoc itaq̃ dico fratres. Tẽ
pus breue ẽ. Reliquũ eſt: vt ⁊ q̃ habẽt vxo
res tanq̃ nõ habentes ſint: et qui flẽt tanq̃
nõ flentes: ⁊ qui gaudẽt tanq̃ nõ gaudẽtes
⁊ qui emunt tanq̃ nõ poſſidẽtes: ⁊ qui vtũ D
tur hoc mundo: tanq̃ nõ vtant. Preterit em̃
figura huius mũdi. Volo autẽ vos ſine ſol
licitudine eſſe. Qui ſine vxore ẽ: ſollicitus ẽ
q̃ dñi ſunt: quõ placeat deo. Qui autem cuz
vxore ẽ: ſollicitus eſt q̃ ſunt mundi quõ pla
ceat vxori: ⁊ diuiſus eſt. Et mulier innupta

⁊ virgo cogitat q̄ domini ſunt: vt ſit ſancta
corpe ⁊ ſpū. Que aūt nupta eſt cogitat q̄ ſūt
mūdi quō placeat viro. Porro h̄ ad vtilita
tem vr̄am dico: nō vt laqueū vob̄ initiaꝫ: ſ
ad id qđ honeſtū eſt: ⁊ qđ facultatē p̄beat ſi=
ne impedimēto dn̄m obſecrādi. Si q̄s autē
turpē ſe videri exiſtimat ſuper ꝟgine ſua ꝙ
ſit ſupadulta ⁊ ita oportet fieri: qđ vult faci
at. Nō peccat ſi nubat. Naꝫ q̄ ſtatuit in cor=
de ſuo firmus nō habēs neceſſitatē: ptātem
aūt habēs ſue volūtatis: ⁊ hoc iudicauit in
corde ſuo ſuare virginē ſuā: bene facit. Igi
tur ⁊ qui matrimonio iūgit ꝟginem ſuā: bn̄
Rho. 7. a. facit: ⁊ qui nō iūgit: meli⁹ facit ¶ Mulier al
ligata ē legi: q̄ꝺto tēpore vir eius viuit. Q᷒ ſi
dormierit vir eius: liberata ē a lege. Cui au=
tem vult nubat: tm̄ in dn̄o. Beatior aūt erit
ſi ſic ꝑmanſerit ſm̄ meuꝫ ꝯſilium. Puto au=
tem ꝙ ⁊ ego ſpm̄ dei habeam. VIII
A De his aūt q̄ idolis ſacrificant̄ ſcim⁹
qꝛ omnes ſcientiā habem⁹. Sciētia
inflat. Charitas ꝟo edificat. Si q̄s
aūt ſe exiſtimat ſcire aliquid: nondū cogno/
uit queādmodū oporteat eū ſcire. Si quis
autem diligit deum: hic cognit⁹ ē ab eo. De
B eſcis aūt q̄ idolis imolant̄ ſcim⁹: qꝛ nihil eſt
idolū in mūdo: ⁊ ꝙ nullus ē deus niſi vnus
Nam etſi ſunt q̄ dicant̄ dij: ſiue in celo ſiue i
terra: ſiquidē ſunt dij multi et dn̄i multi no=
bis tm̄ vnus de⁹ pater ex q̄ oīa: et nos in illo
⁊ vnus dn̄s ieſus chriſtus ꝑ quē oīa: ⁊ nos
ꝑ ipſum. Sed non in oībus ē ſciētia Quidā
C aūt cum ꝯſcientia vſq̄ nūc idoli: quaſi ido/
lothitū mādu cāt ⁊ ꝯſciētia ipſoꝝ cum ſit in
firma polluit̄. Eſca autē nos non cōmēdat
deo. Neq̄ em̄ ſi māducauerimus: abūdabi
mus. neq̄ ſi nō manducauerim⁹: deficiem⁹.
D Videte aūt: ne forte hec licentia vr̄a offen=
diculū fiat infirmis. Si em̄ quis viderit eū
qui habet ſcientiā in idolo recūbenteꝫ nōne
ꝯſcientia eius cum ſit infirma edificabit̄ ad
māducandū idolothita? Et peribit infirm⁹
i tua ꝯſcientia frater: ꝓpter quē chriſt⁹ mor
tuus ē. Sic aūt peccātes i fratres ⁊ ꝑcutien
tes ꝯſciētiā eoꝝ infirmā: in chriſtū peccetis
Rho. 14. d. ¶ Quapropter ſi eſca ſcādalizat fratrē meū:
nō māducabo carnē i eternū: ne fratrē meū
ſcandalizem. IX
A Non ſum liber. Nō ſum apl's: nonne
chriſtū ieſum dn̄m nr̄m vidi? Nōne
opus meū vos eſtis in dn̄o? Et ſi alijs nō ſū
apl's: ſ tamē vobis ſum. Nā ſignaculū apo=
ſtolatus mei vos eſtis in dn̄o. Mea defen
ſio apud eos q̄ me interrogāt: hec ē. Nūq̄d
non habemus ptātem māducādi ⁊ bibēdi?
Nunq̄d nō habem⁹ ptāteꝫ ſororē mulierci=
lā circūducendi: ſicut ⁊ ceteri apl'i ⁊ frēs do
mini ⁊ cephas. Aut ſol⁹ ego ⁊ barnabas nō
habem⁹ ptātem h̄ opādi? Quis militat ſuis
ſtipendijs vnq̄? Quis plātat vineā: ⁊ d̄ fru B
ctu eius nō edit. Quis paſcit gregē: ⁊ de la=
cte gregis nō māducat Nūquid ſm̄ hoīem
hec dico. An ⁊ lex hec nō dicit. Scriptum ē
em̄ in lege moyſi ¶ Nō alligabis os boui tri= Deutro. 25.
turāti. Nunq̄d de bob⁹ cura ē deo. An ꝓpt̄
nos vtiq̄ hec dicit. Naꝫ ꝓpter nos ſcripta
ſunt: qm̄ debet in ſpe q̄ arat arare: ⁊ q̄ tritu=
rat in ſpe fructus ꝑcipiendi. Si nos vobis
ſpūalia ſeminauim⁹: magnū eſt ſi nos carna
lia vr̄a metamus. Si alij ptātis veſtre ꝑtici
pes ſunt: q̄re nō potius nos. Sed nō vſi ſu=
mus hac ptāte. Sed oīa ſuſtinem⁹: ne quod
offendiculū dem⁹ euangelio chriſti. Neſcit
qm̄ qui in ſacrario opant̄: q̄ de ſacrario ſūt
edunt. Et qui altario deſeruiūt cum altario C
ꝑticipāt. Ita ⁊ dn̄s ordinauit his qui euan
geliū annūciant: de euangelio viuere. Ego
aūt nullo hoꝝ vſus ſum. Nō ſcripſi aūt hec
vt ita fiant in me. Bonū eſt em̄ mihi magis
mori q̄ vt gloriā meā quis euacuet? Nam ⁊
ſi euāgelizauero: nō ē mihi glia. Neceſſitas
em̄ mihi incūbit. Ve em̄ mihi ē: ſi nō euāge
lizauero. Si em̄ volēs hec ago: mercedē ha
beo: ſi autē inuit⁹: diſpēſatio mihi credita ē
Que eſt g̊ merces mea? Vt euāgeliū p̄dicāſ
ſine ſumptu ponā euangelium vt nō abutar
ptāte mea i euāgelio. Nam cū liber eſſem ex
oībus: oīm me ſeruū feci: vt plures lucrifa=
cerem. Et fact⁹ ſum iudeis tāq̄ iude⁹: vt iu=
deos lucrarer. His qui ſub lege ſunt: q̄ſi ſub
lege eſſem: cum ip̄e nō eſſem ſub lege: vt eos D
q̄ ſub lege erant lucrifacerē. His qui ſine le=
ge erāt tanq̄ ſine lege eſſem: cū ſine lege dei
nō eſſem: ſ i lege eſſem chriſti: vt lucrifacerē
eos q̄ ſine lege erāt. Fact⁹ ſum infirmis infir
mus: vt infirmos lucrifacerē. Oibus oīa fa
ctus ſū: vt oēs facerē ſaluos. Oīa aūt facio
ꝓpter euangelium: vt ꝑticeps eius efficiar
¶ Neſcit ꝙ hi qui i ſtadio currūt oēs quidē Phil. 3. e.
currunt: ſ vnus accipit brauiū. Sic currite
vt comp̄hendatis. Oīs em̄ q̄ in agone ꝯten
dit ab oībus ſe abſtinet: ⁊ illi quidē vt cor
ruptibilē coronā accipiāt: nos aūt incorru=
ptam. Ego igit̄ ſic curro nō q̄ſi i incertū: ſic
pugno nō q̄ſi aerē verberās. Sꝫ caſtigo cor
pus meū: ⁊ in ſuitutem redigo: ne forte cuꝫ
alijs p̄dicauerim: ip̄e reprobus efficiar. X
Nolo eniꝫ vos ignorare fratres: qm̄ A
patres noſtri oēs ſub nube fuerūt ⁊
oēs mare tranſierūt: ⁊ oēs in moyſe
baptizati ſunt i nube ⁊ i mari. Et oēs eādem
eſcam ſpiritalē māducauerūt: ⁊ oēs eūdem

potũ ſpiritalẽ biberũt. Bibebãt autẽ de ſpi/
ritali ꝯſequente eos petra: petra autem erat
B xp̄s. Sȝ nõ ĩ plurib⁹ eoꝝ bñplacitũ eſt deo.
Numeri.20. ¶ Nã pſtrati ſunt ĩ deſerto. Hec aũt in figu=
ra facta ſunt nr̄i vt nõ ſimus cõcupiſcentes
maloꝝ: ſicut ⁊ illi cõcupierunt. Neqꝫ idola
tre efficiamini ſicut quidã ex ĩpis queãdmo
Exodi.32. dũ ſcriptũ eſt ¶ Sedit ꝑplus manducare ⁊ bi
Numeri.25. bere ⁊ ſurrexerũt ludere ¶ Neqꝫ fornicemur
ſicͭ quidã ex ĩpis fornicati ſunt: ⁊ ceciderunt
Numeri.21. vna die viginti tria milia. ¶ Neqꝫ tẽptemus
Vercẽ.8. xp̄m ſicut quidã eoꝝ tẽptauerunt ⁊ a ſerpẽ=
tib⁹ perierũt. Neqꝫ murmurauerĩtis: ſicut
quidã eoꝝ murmurauerũt: ⁊ perierũt ab ex
terminatore. Hec aũt oĩa ĩ figura ꝯtingebãt
Eſaie.37. et.38. illis ¶ ſcripta ſunt aũt ad correptionẽ nr̄am:
ĩ q̄s fines ſeculoꝝ deuenerũt. Itaqꝫ q̄ ſe ex=
iſtimat ſtare: videat ne cadat. Tẽptatio vos
nõ apprehẽdat niſi humana. Fidelis autem
de⁹ ẽ: qui nõ patieẗ vos tẽptari ſupra id qd
poteſtis: ſ; faciet etiã cũ tẽptatiõe ꝓuentum
vt poſſitis ſuſtinere ¶ Propter qd chariſſimi
mihi: fugite ab idoloꝝ cultura. Ut prudẽti
bus loquor: voſipſi iudicate qd dico. Calix
bñdictionis cui bñdicim⁹: nõne cõmunica=
tio ſanguis xp̄i eſt? Et panis quẽ frangim⁹
nõne ꝑticipatio corpis dñi eſt? Qm̃ vn⁹ pa=
nis ⁊ vnũ corp⁹ m̃lti ſum⁹ oẽs q̄dẽ d vno pa
ne ⁊ de vno calice participam⁹. Uidete iſrl'
ſm̃ carnẽ. Nõne qui edũt hoſtias: ꝑticipes
ſũt altaris? Quid ḡ? Dico q̄ idolis ĩmolatũ
Deutro.22. ſit aliq̄d: aut q̄ idolũ ſit aliquid ¶ Sȝ q̄ ĩmo/
D lãt gẽtes demoniis ĩmolãt ⁊ non deo. Nolo
autẽ vos ſocios fieri demonioꝝ. Non pote
ſtis calicẽ dñi bibere: ⁊ calicem demonioꝝ
nõ poteſtis menſe dñi ꝑticipes eſſe: ⁊ menſe
demonioꝝ. An emulamur dñm? Nũq̄d for=
tiores illo ſumus? Oĩa mihi licẽt: ſ; non oĩa
expediũt. Oĩa mihi licent: ſ; nõ oĩa edificãt
J.13.b. ¶ Nemo qd ſuuȝ eſt q̄rat ſ; qd alteri⁹. Omñe
qd in macello venit: mãducate nihil interro
gantes ꝑpter ꝯſcientiã. Dñi ẽ terra ⁊ pleni=
tudo ei⁹. Si quis vocat vos infideliũ ad ce=
nã: ⁊ vultis ire: oẽ qd vob apponiẗ mandu/
cate: nihil ĩterrogantes ꝑpter ꝯſcientiã. Si
quis autẽ dixerit: h̄ ĩmolatũ ẽ idolis: nolite
mãducare ꝑpter illũ qui indicauit: ⁊ ꝑpter
ꝯſcientiã. Conſcientiã autẽ dico: nõ tuã ſed
alteri⁹. Ut quid em̃ libertas mea iudicatur
ab aliena ꝯſciẽtia? Si ego cum gr̄a ꝑticipo:
quid blaſphemor ꝓ eo q̄ gr̄as ago? Siue ḡ
mãducatis ſiue bibitis: vel aliud q̄d facitis
oĩa in gloriã dei facite. Sine offenſione eſto=
te iudeis ⁊ gẽtibus ⁊ eccleſie dei: ſicut ⁊ ego
ꝑ oĩa omnib⁹ placeo: non q̄rẽs qd mihi vti=
le eſt: ſ; qd multis vt ſalui fiant. XI

IMitatores mei eſtote ſicͭ ⁊ ego xp̄i A
Laudo autez vos fr̄es q̄ ꝑ oĩa mei
memores eſtis: ⁊ ſicͭ tradidi vob ꝑ/
cepta mea tenetis. Uolo autem vos ſcire: q̄
oĩs viri caput chriſtus ẽ: caput aũt mulieri
vir: caput ṽo chriſti de⁹. Oĩs vir orans aut
ꝓphetans velato capite: deturpat caput ſu
um. Oĩs autem mulier orãs aut ꝓphetans
non velato capite deturpat caput ſuũ. Unũ
eſt em̃ ac ſi decalueẗ. Nam ſi nõ velaẗ muli/
er: tondeaẗ. Si ṽo turpẽ eſt mulieri tõderi
aut decaluari: velet caput ſuũ. Uir quidem
nõ debet velare caput ſuũ: qm̃ imago ⁊ glo=
ria dei ẽ: mulier autẽ gloria viri eſt. Nõ em̃ B
vir ex muliere ẽ: ſ; mulier ex viro. Etem̃ nõ
eſt creat⁹ vir ꝑpter mulierẽ: ſ; mulier ꝑpter
virum. Ideo debet mulier velamen habere
ſup caput ſuum: ⁊ ꝑpter angelos. Uerũtñ
neqꝫ vir ſine muliere: neqꝫ mulier ſine viro ĩ
dño. Nam ſicut mulier de viro: ita ⁊ vir per
mulierẽ. Omĩa autem ex deo. Uoſipſi iudi=
cate: decet mulierẽ nõ velatam orare deum?
Nec ĩpa natura docet vos. Qꝫ vir quidez ſi
comã nutriat: ignominia eſt illi: mulier vero
ſi comam nutriat gloria eſt illi: qm̃ capilli ꝓ
velamine ei dati ſunt. Si quis autem videẗ
ꝯtentioſus eſſe: nos talem ꝯſuetudinem nõ
habem⁹ neqꝫ eccleſia dei. Hoc autez p̄cipio
nõ laudãs q̄ nõ in meli⁹: ſ; in deteri⁹ ꝯueniti
Primũ quidẽ ꝯueniẽtib⁹ vobis in eccl'iam
audio ſciſſuras eſſe iter vos et ex ꝑte credo.
Nam opꝫtet ⁊ hereſes eſſe: vt ⁊ qui probati
ſunt manifeſti fiãt in vobis. Cõuenientib⁹ ḡ
vobis ĩ vnũ: iã nõ eſt dñicam cenam mãdu=
care. Unuſquiſqꝫ em̃ ſuã cenã p̄ſumit ad mã
ducandũ. Et ali⁹ quidem eſurit. ali⁹ aũt ebri
us eſt. Nũquid domos nõ habetis ad man C
ducandũ ⁊ bibendũ? Aut eccl'iam dei ꝯtẽni
tis: ⁊ ꝯfunditis eos qui nõ hñt? Quid dicã
vobis? Laudo vos: in h̄ nõ laudo. Ego em̃
accepi a dño qd ⁊ tradidi vobis qm̃ dñs ie=
ſus in q̄ nocte tradebaẗ: accepit panẽ: ⁊ gra
tias agens fregit ⁊ dixit ¶ Accipite ⁊ mãdu= Mat.26.c.
cate. Hoc eſt corpus meum qd ꝓ vobis tra/ Mar.14.c.
detur. Hoc facite in meã cõmemorationem. Luc.22.b.
Similiter ⁊ calicem: poſtq̄ꝫ cenauit dicens. Heb.9.c.
Hic calix nouũ teſtamentũ eſt ĩ meo ſangui=
ne. Hoc facite quotieſcunqꝫ bibetis in meã
cõmemorationem. Quotienſcũqꝫ em̃ mãdu
cabitis panẽ hunc: ⁊ calicẽ bibetis mortem
dñi annunciabitis donec veniat. Itaqꝫ q̄cũ D
qꝫ mãducauerit panẽ hũc: ⁊ biberit calicem
dñi indigne: reus erit corpis ⁊ ſanguis do=
mini. Probet aũt ſeipſum homo: ⁊ ſic de pa Mat.16.b.
ne illo edat ⁊ de calice bibat. Qui em̃ mãdu
cat ⁊ bibit indigne iudiciũ ſibi manducat et

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

bibit:nõ diiudicãs corpus dñi. Ideo inter
vos multi infirmi ⁊ imbecilles: ⁊ dormiunt
multi. Q ſi noſmetipſos diiudicaremus:nõ
vtiq; iudicaremur. Dũ iudicamur autem a
dño corripimur vt nõ cũ h mũdo dãnemur
Itaq; frẽs mei cũ ꝯuenitis ad mãducãdũ in-
uicẽ expectate. Si quis eſurit domi mandu
cet: vt nõ i iudiciũ ꝯueniatis. Cetera autem
cum venero diſponã. XII
A De ſpiritalib⁹ aũt nolo vos ignorare
frẽs. Scitis aũt qm̃ cũ gentes eſſetis
ad ſimulacra muta ꝑut ducebamini euntes.
Ideo notũ vob facio: q nemo in ſpũ dei lo-
quens dicit anathema ieſu. Et nemo põt di-
cere dñs ieſus: niſi in ſpũſancto. Diuiſiões
vo grãꝝ ſunt: idem autẽ ſpũs. ⁊ diuiſiones
miniſtrationũ ſunt: idez aũt dñs. Et diuiſi-
ones opationũ ſunt: idem vo de⁹ qui opat
oĩa in oĩbus. Unicuiq; autẽ dat manifeſta-
B tio ſpũs ad vtilitatem. Alij quidẽ p ſpm̃ da
tur ſmo ſapientie: alij aũt ſermo ſcientie ſm
eumdem ſpm̃. Alteri fides in eodẽ ſpũ. Alij
gratia ſanitatum i vno ſpũ. Alij opatio vir-
tutũ: alij pphetia: alij diſcretio ſpirituũ: alij
genera linguaꝝ: alij interpᵗatio ſermonum.
Hec aũt oĩa opatur vn⁹ atq; idem ſpirit⁹.
Rho.12.b. diuidens ſingulis ꝑut vult ¶ Sicut enĩ cor-
Eph.4.a. pus vnũ eſt ⁊ mẽbra habet multa: oĩa autẽ
mẽbra corporis cũ ſint multa: vnũ tñ corp⁹
ſunt: ita ⁊ xp̃s. Etenĩ in vno ſpũ oẽs nos in
vnũ corpus baptizati ſum⁹: ſiue iudei: ſiue
gentiles: ſiue ſerui: ſiue liberi: ⁊ oẽs in vno
C ſpũ potati ſumus. Nã ⁊ corpus nõ eſt vnũ
membrũ: ſed multa. Si dixerit pes: qm̃ non
ſũ man⁹ nõ ſũ de corpe: nũ ideo nõ eſt de cor
pore? Et ſi dixerit auris: qm̃ nõ ſum oculus
non ſum de corpe: nũ ideo non eſt de corpo-
re? Si totum corpus oculus: vbi auditus?
Si totum auditus vbi odoratus? Nunc au-
tem poſuit deus membra: vnũquodq; eorũ
in corpore ſicut voluit. Q ſi eſſent oĩa vnũ
membrũ: vbi corpus? Nunc aũt multa quidem
dem mẽbra: vnũ aũt corpus. Nõ põt autez
oculus dicere manui: opa tua non indigeo
aut iteꝝ caput pedib⁹: nõ eſtis mihi neceſſa
rij. Sed multomagis q̃ vident membra cor-
poris infirmiora eſſe: neceſſariora ſunt. Et q̃
putamus ignobiliora membra eſſe corporis
D his honorem abundantiorem circũdamus
Et q̃ inhoneſta ſunt nr̃a: abundãtiorẽ hone
ſtatem hñt. Honeſta autem nr̃a nulli⁹ egent
Sed de⁹ tẽperauit corp⁹ ei cui deerat abun-
dantiorem tribuendo honorẽ: vt non ſit ſciſ-
ma in corpore: ſ in idipſum ꝓ inuicẽ ſollicita
ſint membra ¶ Et ſi quid patiat vnum mem
Rho.8.b. Heb.4.d. brum: cõpatiunt oĩa membra. Siue gloria-
tur vnum membrũ: ꝯgaudent oĩa membra.
Uos autem eſtis corpus chriſti ⁊ mẽbra de
membro. Et quoſdã quidem poſuit deus in
eccleſia: pmo apoſtolos: ſcdo pphetas ter-
tio doctores: deinde vtutes: exinde gratias
curationũ: opitulationes: gubernatiões: ge
nera linguaꝝ: interpᵗatiões ſermonũ. Nun
quid oẽs apl̃i? Nũquid omẽs pphe? Nun-
quid oẽs doctores? Nunq̃d oms̃ vtutes?
Nunq̃d oms̃ gratiaz hñt curationũ? Nũ-
quid oẽs linguis loquunt? Nunq̃d oms̃ in-
terpretant ¶ Emulamini autem chariſmata J.14.a.
meliora. Et adhuc excellentiorẽ viã vobis
demonſtro. XIII
Si linguis hoim loquar ⁊ angelorũ A
charitatẽ autez nõ habeã: fact⁹ ſum
velut es ſonans aut cymbalũ tinniens. Et ſi
habuero pphetiã: ⁊ nouerim myſteria oĩa:
⁊ oẽm ſcientiam: ⁊ ſi habuero oẽm fidem ita B
vt mõtes trãſferam: charitatẽ aũt nõ habu-
ero nihil ſum Et ſi diſtribuero in cibos pau
perum oẽs facultates meas: et ſi tradidero
corp⁹ meũ ita vt ardeã: charitatẽ aũt nõ ha
buero nihil mihi pdeſt. Charitas patiens ẽ
benigna eſt. ¶ Charitas nõ emulat non agit Ʒ.10.d.
pperã: nõ inflat: nõ eſt ambitioſa: nõ q̃rit q̃
ſua ſũt. Nõ irritat. nõ cogitat malũ. nõ gau
det ſup iniquitate: congaudet autẽ veritati C
Oĩa ſuffert. oĩa credit. oĩa ſperat. omia ſuſti
net. Charitas nunq̃ excidit. Siue pphetie
euacuabũt: ſiue lingue ceſſabũt: ſiue ſciẽtia
deſtruet. Ex pte enĩ cognoſcimus: ⁊ ex pte
pphetam⁹. Cũ autẽ venerit qd̓ pfectum eſt
euacuabit qd̓ ex pte eſt. Cum eſſem puulus
loq̃bar vt puulus: ſapiebã vt puulus: cogi
tabam vt puulus. Qñ aũt fact⁹ ſũ vir: eua-
cuaui q̃ erãt puuli. Uidem⁹ nunc p ſpeculũ D
in enigmate: tũc aũt facie ad faciẽ. Nunc co
gnoſco ex pte: tunc aũt cognoſcam ſicꝫ ⁊ co-
gnit⁹ ſũ. Nunc aũt manẽt fides: ſpes: chari-
tas. tria hec. Maior aũt hoꝝ eſt charitas.
Sectamini charitatem XIIII
emulamini ſpiritalia: magis autem A
vt pphetetis. ¶ Qui enĩ loquit ligua Ʒ.12.d.
non homib⁹ loquit: ſ deo. Nemo enĩ audit
Spirit⁹ autem loquit myſteria. Nã qui p-
phetat: hoĩb⁹ loquit ad edificationem ⁊ ex-
hortationẽ ⁊ ꝯſolationẽ. Qui loquit ligua
ſemetipm̃ edificat: qui autẽ pphetat: eccliaz
dei edificat. Uolo autem oẽs vos loqui lin-
guis: magis autẽ pphetare Nam maior eſt
qui pphetat q̃ qui loquit linguis niſi forte
interpᵗetur vt eccleſia edificationẽ accipiat
Nunc aũt fratres ſi venero ad vos linguis
loquens: quid vob pdero: niſi vob loquar
aut i reuelatiõe: aut i ſciẽtia: aut i pphetia.

B aut ĩ doctrina Tñ q̃ ſine aĩa ſũt vocẽ dantia
ſiue tibia: ſiue cithara: niſi diſtinctionẽ ſoni
tuũ dederit: quõ ſcietur id qđ canit: aut qđ
citharizat. Etẽ ſi icertã vocẽ det tuba: q̃s
parabit ſe ad bellũ? Ita ⁊ vos ꝑ linguã niſi
manifeſtũ ſmonẽ dederitis: quõ ſciet id qđ
dicit. Eritis eñ in aera loquentes. Tã mul
ta vtputa genera linguarũ ſunt ĩ h̃ mũdo: et
nihil ſine voce ẽ. Si g̃ neſciero ṽtutẽ vocis
ero ei cui loquor barbar⁹: ⁊ qui loquit mi-
hi barbar⁹. Sic ⁊ vos qm̃ emulatores eſtis
ſpirituũ ad edificationẽ eccleſie q̃rite vt abũ
detis. Et ideo qui loquit lingua: oret vt in-
terp̃tet. Nã ſi orem lingua: ſpũs meus orat
mens aũt mea ſine fructu ẽ. Quid ergo eſt?
Orabo ſpũ: orabo ⁊ mẽte. Pſallã ſpũ: pſal-
lam ⁊ mente. Ceterũ ſi bñdixeris ſpũ: quis
ſupplet locũ idiote. Quõ dicit amen ſup tuã
bñdictionẽ? Qm̃ quid dicas neſcit. Naʒ tu
C q̃dẽ bñ grãs agis: ſ; alter nõ edificat. Grati-
as ago deo meo q᷑ oĩm vr̃m lingua loquor.
Sed ĩ eccl'ia volo quinq; ṽba ſenſu meo lo-
qui vt ⁊ alios inſtruã: q̃; decẽ milia verboꝝ
ĩ lingua. Frẽs nolite pueri effici ſenſibus: ſ;
malicia ꝑuuli eſtote: ſenſibus aũt ꝑfecti eſto-
Eſaie. 28. te¶ In lege eñ ſcriptũ ẽ. Qm̃ ĩ aliȷ́s linguis
⁊ ĩ labiȷ́s aliȷ́s loquar ꝑplo huic: ⁊ nec ſic ex-
audient me dicit dñs. Itaq; lingue in ſignũ
ſunt nõ fidelib⁹ ſ; infidelib⁹: ꝓphetie aũt nõ
infidelib⁹ ſ; fidelib⁹. Si ergo conueniat vni-
uerſa eccl'ia in vnũ: ⁊ oẽs linguis loquãt: in-
trent aũt idiote aut infideles: nonne dicent:
quid inſanitis? Si aũt oẽs ꝓphetent: intret
aũt quis infidelis vel idiota: cõuincit ab oĩ-
bus: diiudicat ab oĩb⁹. Occulta eñ cordis
eius manifeſta fiũt: ⁊ ita cadẽs ĩ faciẽ adora
bit deũ ꝓnunciãs q᷑ vere deus in vobis ſit.
D Quid g̃ ẽ fratres? Cũ ꝯuenitis vnuſquiſq;
vr̃m pſalmũ hʒ: doctrinã hʒ: apocalypſim
habet: linguã hʒ: iterp̃tationẽ habet: oĩa
ad edificationẽ fiãt. Siue lingua quis loquit
tur: ſm duos: aut vt multũ tres: ⁊ ꝑ partes
⁊ vn⁹ iterp̃tet. Si aũt nõ fuerit iterpres: ta-
ceat in eccl'ia: ſibi aũt loquatur ⁊ deo. Pro-
phete aũt duo aut tres dicãt: ⁊ ceteri diiudi
cent. Qđ ſi aliȷ́ reuelatũ fuerit ſedenti: prior
taceat. Poteſtl eñ oẽs ꝑ ſingl'os ꝓphetare
vt oẽs diſcãt ⁊ oẽs exhortent. Et ſpũs pro-
phetaꝝ ꝓphetis ſubiectus ẽ. Nõ eñ diſſen
ſionis eſt de⁹: ſ; pacis: ſicut ⁊ ĩ oĩb⁹ eccleſiȷ́s
ſctõꝝ doceo. Mulieres in eccleſiȷ́s taceant
Geñ. 3. Nõ eñ ꝑmittit eis loqui ¶ſ; ſubditas ẽẽ: ſi-
cut ⁊ lex dicit. Si quid autẽ volunt diſcere
domi viros ſuos iterrogẽt. Turpe eſt enim
mulieri loqui in eccleſia. An a vobis verbũ
dei ꝓceſſit: aut in vos ſolos peruenit. Si q̃s
videt ꝓpheta eſſe: aut ſpũalis: cognoſcat q̃
ſcribo vobis: q; dñi ſũt mãdata ¶Si q̃s aũt Job. 19.
ignorat ignorabitur. Itaq; fres emulamini
ꝓphetare: ⁊ loqui linguis nolite ꝓhibere.
Oĩa aũt honeſte ⁊ ſm ordinẽ fiãt in vobis.

XV

Notũ aũt vobis facio frẽs A
n euangeliũ qđ p̃dicaui vobis: qđ et
accepiſtis: in q̃ ⁊ ſtatis ꝑ qđ ⁊ ſalua
mini: q̃ ratiõe p̃dicauerim vobis ſi tenetl: ni
ſi fruſtra crediḋiſtis. Tradidi eñ vobis in
primis qđ ⁊ accepi qm̃ xp̃s mortu⁹ eſt pro
peccatis nr̃is ſm ſc̃pturas: ⁊ q; ſepultus eſt
⁊ q; reſurrexit tertia die ſm ſcripturas: ⁊ q;
viſus ẽ cephe: ⁊ poſt hoc vndecim Deinde
viſus ẽ pluſq̃; quingentis fratrib⁹ ſimul: ex
quib⁹ multi manẽt vſq; adhuc: quidã autẽ
dormiert. Deinde viſus eſt iacobo: deinde
ap̃lis oĩb⁹¶ Nouiſſime aũt oĩm: tanq̃; abor- Gal. 1. c.
tiuo viſus ẽ ⁊ mihi. Ego eñ ſum minimus Actu. 22. b.
ap̃loꝝ: qui nõ ſum dign⁹ vocari ap̃lus: qm̃ B
ꝑſecutus ſum eccl'iam dei. Grã aũt dei ſũ id
qđ ſum: ⁊ grã ei⁹ in me vacua nõ fuit: ſ; abũ
dantius illis oĩbus laboraui. Nõ ego aũt: ſ;
gratia dei mecũ. Siue eñ ego ſiue illi: ſic p̃-
dicauim⁹: ⁊ ſic crediḋiſtis. Si autẽ xp̃s p̃di
catur q᷑ reſurrexit a mortuis: quõ quidã di
cunt in vobis qm̃ reſurrectio mortuoꝝ nõ ẽ
Si aũt reſurrectio mortuorum nõ eſt: neq;
xp̃s reſurrexit. Si autem xp̃s nõ reſurrexit
inanis ẽ p̃dicatio nr̃a: inanis ẽ ⁊ fides vr̃a.
Inuenimur autẽ ⁊ falſi teſtes dei: qm̃ teſti-
moniũ dixim⁹ aduerſus deũ. q᷑ ſuſcitauerit
xp̃m: quem nõ ſuſcitauit: ſi mortui nõ reſur-
gunt. Nã ſi mortui nõ reſurgũt neq; xp̃s re-
ſurrexit. Qđ ſi xp̃s nõ reſurrexit vana ẽ fides
vr̃a. Adhuc eñ eſtis ĩ peccatis vr̃is. Ergo
⁊ qui dormierũt ĩ xp̃o: perierũt. Si ĩ hac vi
ta: tm̃ in xp̃o ſperãtes ſumus miſerabiliores
ſum⁹ oĩb⁹ hoĩbus. Nunc aũt xp̃s reſurrexit
a mortuis p̃mitie dormiẽtiũ: qm̃ quidẽ per
hoĩem mors ⁊ ꝑ hoĩeʒ reſurrectio mortuoꝝ.
Et ſicͧ ĩ adã oẽs moriunt: ita ⁊ ĩ xp̃o oẽs vi-
uificabunt. Vnuſquiſq; autẽ in ſuo ordine:
p̃mitie xp̃s. Deinde hi qui ſũt chriſti qui in
aduentũ ei⁹ crediderũt. Deinde finis cũ tra
diderit regnũ deo ⁊ patri: cum euacuauerit
oẽm p̃ncipatũ ⁊ ptãtem ⁊ ṽtutem. Oportet
aũt illũ regnare: donec ponat oẽs inimicos
ſub pedib⁹ ei⁹. Nouiſſime autẽ inimica de-
ſtruet mors. Oĩa eñ ſubiecit ſub pedib⁹ ei⁹
Cũ aũt dicat oĩa ſubiecta ſunt ei: ſine dubio C
p̃ter eũ qui ſubiecit ei oĩa Cum aũt ſubiecta
fuerint illi oĩa: tunc ⁊ ipſe filius ſubiect⁹ erit
illi qui ſubiecit ſibi omnia: vt ſit deus oĩa in
oĩbus. Alioquin quid faciẽt qui baptizant
ꝓ mortuis? Si oĩno mortui nõ reſurgũt: vt

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

quid ⁊ baptizant̃ ꝑ illis? Ut q̃d ⁊ nos peri-
clitamur oĩni hora? Quotidie morior ꝓpter
vr̃am gl̃iam fr̃es quã habeo in xp̃o ieſu dño
nr̃o. Si ſm hoiez ad beſtias pugnaui ephe
ſi: quid mihi ꝓdeſt ſi mortui non reſurgunt
Eſaie.22. et.56. ¶ Mãducem⁹ ⁊ bibam⁹: cras eñ moriemur
Nolite ſeduci. Corrũpũt mores bonos col/
loq̃a mala. Euigilate iuſti: ⁊ nolite peccare
Ignorãtiã eñ dei quidã hñt. Ad reuerẽtiã
vob loq̃r. Sz dicit aliquis. Quõ reſurgunt
mortui? Quali aũt corpe veniẽt? Inſipiẽs
tu: qd̃ ſeminas nõ viuificat̃ niſi pꝰus moriat̃
Et q̃d ſemias? Nõ corpus qd̃ futurũ ẽ ſemi
nas: ſꝫ nudum granũ: vtputa tritici: aut ali-
cuiꝰ ceterorũ Deus aũt dat illi corpus ſicut
vult ⁊ vnicuiqꝫ ſeminũ ꝓpriũ corpus. Nõ
oĩs caro eadẽ caro: ſꝫ alia hoim: alia pecorũ
alia volucrũ: alia aũt piſciũ. Et corpora ce-
leſtia ⁊ corpora terreſtria. Sed alia quidem
celeſtiũ gloria: alia aũt terreſtriũ. Alia clari
tas ſolis: alia claritas lune: et alia claritas
ſtellaꝝ. Stella eñ a ſtella differt in claritate
ſic ⁊ reſurrectio mortuoꝝ. Seminat̃ in corru
ptione: ſurget in incorruptiõe. Seminat̃ in
B ignobilitate: ſurget in gloria. Seminat̃ in i/
2.Cor.9.b. firmitate: ſurget i v̾tute ¶ Seminat̃ corpꝰ ani
Hiere.12. male: ſurget corpꝰ ſpirituale. Si ẽ corpꝰ ani-
Pro.22. male: eſt ⁊ ſpũale: ſicut ſcriptũ eſt ¶ Factꝰ eſt
Ba.6. pmus homo adã in aĩam viuẽtẽ: nouiſſimꝰ
Geñ.1. adam in ſpm̃ viuificantẽ: ſꝫ nõ pꝰus qd̃ ſpiri-
tuale eſt: ſꝫ qd̃ aĩale: deinde qd̃ ſpũale. Pri-
mus hõ de terra terrenus: ſcd̃s homo de ce/
lo celeſtis. Qualis terrenꝰ: tales ⁊ terreni: ⁊
q̃lis celeſtis: tales ⁊ celeſtes. Igit̃ ſicut por-
tauimꝰ imaginẽ terreni: portemꝰ ⁊ imaginẽ
celeſtis. Hoc aũt dico fr̃es: qꝛ caro ⁊ ſãguis
regnũ dei poſſidere nõ poſſunt: neqꝫ corru-
ptio incorruptelã poſſidebit. Ecce myſteri/
um vob dico oẽs quidẽ reſurgemꝰ: ſed non
oẽs imutabimur. In momẽto: in ictu oculi.
i nouiſſima tuba. Canet eñ tuba: et mortui
reſurgent incorrupti: et nos immutabimur.
Oportet eñ corruptibile hꝫ induere incorru
ptionẽ: ⁊ mortale hꝫ induere imortalitatem.
Cũ aũt mortale hꝫ induerit imortalitatẽ: tũc
fiet ſmo q̃ ſcptus eſt. Abſorpta eſt mors in
victoria. Ubi eſt mors victoria tua? Ubi ẽ
mors ſtimulꝰ tuꝰ? Stimulus autem mortis
1.Joh.5.b. peccatũ eſt: virtus v̾o peccati lex ¶ Deo au
tem gr̃as: q̃ dedit nobis victoriã ꝑ dñm no-
ſtrũ ieſũ xp̃m. Itaqꝫ fr̃es mei dilecti: ſtabi/
les eſtote ⁊ imobiles: abũdãtes in oĩ opere
dñi ſemper ſcientes qꝫ labor veſter nõ eſt in/
anis in dño.
XVI
A D E collectis autẽ q̃ fiunt in ſanctos:
ſicut ordinaui i eccleſijs galatie: ita
⁊ vos facite ꝑ vnã ſabbati. Unuſquiſqꝫ ve-
ſtrum apud ſe reponat recõdens qd̃ ei bene
placuerit vt nõ cum venero tũc collecte fiãt
Cũ aũt pſens fuero: quos ꝓbaueritis ꝑ epi/ B
ſtolas hos mittã pferre gr̃am vr̃am i hieru
ſalem. Q ſi dignũ fuerit vt ego eam: mecum
ibunt. Ueniã aũt ad vos: cũ macedoniã ꝑ-
trãſiero. Nam macedoniã ꝑtrãſibo. Apud
vos aũt forſitan manebo vel etiã hyemabo
vt vos me deducatis quocunqꝫ iero. Nolo
eñ vos modo in trãſitu videre. Spero eniz
me aliquãtulũ tp̃is manere apud vos: ſi do
minus ꝑmiſerit. Permanebo aũt epheſi vſ C
qꝫ ad penthecoſten Oſtiũ eñ mihi aptũ eſt
magnũ ⁊ euidens: ⁊ adũſarij multi. Si aũt
venerit timotheus: videte vt ſine timore ſit
apud vos. Opus enim dñi operatur ſicut et
ego. Ne quis ergo illum ſpernat. Deducite
autem illũ i pace: vt veniat ad me. Expecto
eñ illũ cum fratribꝰ. De apollo autẽ fratre D
vobis notũ facio: qm̃ multũ rogaui eum vt
veniret ad vos cũ fratribus: ⁊ vtiqꝫ nõ fu/
it volũtas eius vt nũc veniret. Ueniet autẽ
cũ ei vacuũ fuerit. Uigilate: ſtate i fide: viri
liter agite ⁊ cõfortamini: oĩa eñ vr̃a in cha-
ritate fiãt. Obſecro aũt vos fr̃es: noſtis do/
mũ ſtephane ⁊ fortunati ⁊ achaici qm̃ ſunt
pmitie achaie: ⁊ in miniſteriũ ſctõꝝ ordina/
uerunt ſeipſos vt ⁊ vos ſubditi ſitis eiuſmo
di: ⁊ omni coopanti ⁊ laboranti. Gaudeo
aũt in pſentia ſtephane ⁊ fortunati ⁊ achai-
ci: qm̃ id qd̃ vobis deerat: ipſi ſuppleuerunt
Refecerũt eñ ⁊ meum ſpm̃ ⁊ veſtrum. Co
gnoſcite ergo qui eiuſmodi ſunt. Salutant
vos omnes eccleſie aſie. Salutat vos in do
mino multum aquila: ⁊ priſca cum domeſti
ca ſua eccleſia: apud q̃s ⁊ hoſpitor. Salutãt
vos oĩes fratres. Salutate inuicẽ in oſcu-
lo ſancto. Salutatio mea: manu pauli. Si
quis nõ amat dñm nr̃m ieſum xp̃m: ſit ana/
thema maranatha. Gratia dñi nr̃i ieſu chri
ſti vobiſcum. Charitas mea cum omnibus
vobis in chriſto ieſu. Amen.

Explicit ep̃la pauli ad Chorinthios prima
Incipit ꝓlogꝰ i ſcd̃az ep̃laz ad Chorinthios

i I N ſcd̃a ad Corinthios ep̃la qua-
ſi in pte ſupiori poſt tribulatõnũ
ſuarum relationes reddit cauſas
quare ad eos ſcd̃o non ierit: qm̃
nõ leui mutatiõe ꝯſilij feciſſe ſe aſſerit: ſed ne
aduẽtu ſuo triſticiã incurreret: cũ in pecca/
to pmanere diſcipulos repiſſet. Deinde pꝰ
agnitos fructꝰ penitentie recõciliat cũ eccle
ſie: quẽ in pma ꝓpter fornicationem a ꝯſor/
tio ſanctoꝝ iuſſerat amoueri. Tertio cõtra

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

pſeudo apl'os officij ſui dignitatē tuet: ⁊ noui teſtamēti miniſtros: tāto anteire grā oſtēdit q̄to euāgeliū ē lege pſtanti⁹. Immorat etiā i cauſa illa plurimū quā breuiter in prima ɔtigerat vt ꝓmpto ac libenti aīo neceſſaria pſentis vite nō hn̄tib⁹ largiāt: ⁊ vtilitatem ſpūalis cōmercij cōmutēt pn̄tia cū futuris: atq̧ abūdantia ſua ſctōꝝ inopiam ſuppleāt: vt viciſſim eoꝝ inopia ſctōꝝ abūdantia ſuppleat. In finē repetit qđ ſupius ɔtra pſeudo apl'os egerat ⁊ iactationem eoꝝ pdicationeſq̧ de ſe gl'ioſas vel collata antiquitate generis vel catalogo iniuriarū ac periculoꝝ ſuoꝝ euacuat: dicitq̧ eos operarios ſubdolos qui ad imitationem ſathane trāſfigurentur in apl'os chriſti: ſub pdicationis ſpe: lucra pecuniaria queq̧ ſectantes.

Incipit argumentum.

Poſt actam a corinthijs penitētiam cōſolatoriā ſcribit eis epl'am apoſtolus a troade per titum: et collaudans eos: hortatur ad meliora: cōtriſtatos q̄dem eos: ſed emendatos oſtendens.

Explicit argumentum. Incipit capitulatio epl'e ſcđe ad corinthios: cui⁹ ſūt .xiij. capl'a.

I Captat corinthios beniuolētia p ſuas tribulatiōes ad excitādū attētionem: ⁊ excuſat ſe de promiſſione eis facta.

II Ponit duplex cauſa q̄re apl's nō venerit corinthum: ſcilicʒ ne ɔtriſtaret: ⁊ alibi maiorē fructū faceret: quē fructū deinde oſtendit: a quo falſos ꝓphetas excludit.

III Oſtēdit apl's ſe cōmendatiōe hoim nō indigere nec eā q̄rere: atq̧ recōmēdat miniſtros eccleſie chriſti q̄tum ad officij dignitatem ⁊ q̄tum ad cognitionis excellentiam.

IIII Cōmendat apl's myſterium noui teſtamenti ⁊ q̄tum ad opationem boni: ⁊ q̄tum ad tolerantiam mali.

V Agit de pmio iuſtoꝝ apl'us ac ei⁹ deſiderio atq̧ debita ad ipſum preparatione ac cauſa vtriuſq̧.

VI Hortat ad bonū corinthios apl's in futuro agēdū q̄tū ad exteriorē ɔuerſationē: interiorem deuotionē: ac infideliū vitationem.

VII Monitio vtilis apl'i pmittit: atq̧ corinthij de pteritis bonis cōmendant.

VIII Ad elemoſynā in hierl'm mittendā corinthios hortat apl's. Et agit de collectorib⁹ hui⁹ elemoſyne.

IX Apl's ſuſpicionē excludēs docet elemoſynā eſſe dandā velociter: abūdanter ⁊ hilariter.

X Excuſat ſe apl's de ſibi falſe impoſitis per facti euidentiam: ac p rationē ⁊ exempla.

XI Apl's ſuā ponit cōmendatōnem pmittendo rationē cōmendationis ex ſuis opib⁹ ac malis perpeſſis.

XII Recōmēdat ſe apl's ex diuinis reuelatiōib⁹ ⁊ ponit ibi remediū ɔtra piculū ſupbie: ⁊ ſe ipſū excuſat: ponēs bn̄ficia corinthijs ipēſa

XIII Vituperat apl's adherentes ꝓphetis falſis cōmendādo pſiſtētes i vera doctrina. Et finaliter ponit ſalutatio.

Explicit regiſtrū. Incipit epiſtola Pauli ad Corinthios ſcđa. Ca. I

Paul⁹ apoſto A
lus xp̄i ieſu p volūtatē dei ⁊ ti
mothe⁹ frater eccl'ie dei q̄ eſt co
rinthi cū oib⁹ ſanctl qui ſunt in
vniūſa achaia. Gr̄a vob ⁊ pax a deo patre
nr̄o ⁊ dn̄o ieſu xp̄o. Bn̄dict⁹ de⁹ ⁊ pr̄ dn̄i nr̄i B
ieſu xp̄i: pater miſericordiaꝝ ⁊ de⁹ toti⁹ ɔſo
lationis: qui ɔſolat nos in oi tribulatiōe no
ſtra: vt poſſimus ⁊ ipſi ɔſolari eos qui in oi
pſſura ſūt p exhortationē q̄ exhortamur: et
ipſi a deo: qm̄ ſic abūdant paſſiōes xp̄i i no
bis: ita ⁊ p xp̄m abundat cōſolatio nr̄a. Si
ue aūt tribulamur ꝓ vr̄a exhortatiōe ⁊ ſalu
te: ſiue ɔſolamur ꝓ vr̄a ɔſolatione ſiue ex
hortamur ꝓ vr̄a exhortatiōe ⁊ ſalute q̄ opa
tur tolerātiā earūdē paſſionū q̄s ⁊ nos pati
mur vt ſpes nr̄a firma ſit ꝓ vob: ſciētes qm̄
ſicut ſocij paſſionū eſtis: ſic eritis ⁊ ɔſolatio
nis. Nō eīn volum⁹ ignorare vos fratres đ
tribulatiōe nr̄a que facta ē in aſia: qm̄ ſupra
modū grauati ſum⁹ ſupra v̄tutē: ita vt tede C
ret nos etiā viuere. Sʒ ipſi in nobiſipſis re
ſponſū mortis habuim⁹: vt nō ſim⁹ fidētes
i nobis: ſʒ i deo q̄ ſuſcitat mortuos: q̄ de tan
tis piculis nos eripuit ⁊ eruit: in quē ſpera
mus: qm̄ ⁊ adhuc eripiet: adiuuātib⁹ vob i
oratiōe ꝓ nob: vt ex multaꝝ pſonis facierū
ei⁹ q̄ in nob eſt donationis: p multos gratie
agant ꝓ nob. Nā gl'a nr̄a hec ē teſtimoniū
ɔſciētie noſtre: q꞉ i ſimplicitate cordis ⁊ ſin
ceritate dei ⁊ nō in ſapiētia carnali: ſʒ in gr̄a
dei ɔuerſati ſum⁹ in hoc mūdo abūdantius
aūt ad vos. Nō enim alia ſcribimus vobis
q̄ q̄ legiſtis ⁊ cognouiſtis. Spero aūt q꞉ vſ
q̧ in finem cognoſcetis: ſicut ⁊ cognouiſtis
nos ex parte: q꞉ gloria veſtra ſumus: ſicut ⁊
vos noſtra: i die dn̄i nr̄i ieſu xp̄i. Et hac cō
fidentia volui prius venire ad vos vt ſecun
dam gratiā haberetis: ⁊ p vos trāſire in ma
cedoniā: ⁊ iterū a macedonia venirē ad vos
⁊ a vobis deduci in iudeā. Cū ergo hoc vo
luiſſem nunq̄d leuitate vſus ſum? Aut que
cogito ſm carnē cogito: vt ſit apud me eſt ⁊ D
nō? Fidelis aūt de⁹: q꞉ ſmo noſter qui fuit

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf